

A cseremiszi nyelv vetlugai nyelvjárása

A vetlugai nyelvjárás (V) a Vetluga mentén, mindenekelőtt a Gorkiji terület tónsajevói kerületében mintegy 35 faluban 3488 cseremiszi (1959-es adat) beszéli. E nyelvjárásból mindeztideig igen kevés szövegközlés jelent meg (Beke Ödön, Mari szövegek I. kötetében 23 sor és Ivanov-Tužarov, Severozapadnoe narečie marijskogo jazyka Joskar-Ola 1970 kötetében 3 oldal).

Beke 23 sornyi szövege alapján Erdődi József megpróbálta a vetlugai nyelvjárás jellemzőit és helyét kijelölni a cseremiszi nyelv többi nyelvjárásai között (NyK 65: 146–156). E minimális anyag elemzése során arra a következtetésre jutott, hogy a vetlugai nyelvjárás a kozmodemjanszki (K) és a Beke által jaranszkinak nevezett (JT JO) nyelvjárások közötti átmeneti nyelvjárás. Erdődi után Gruzov, majd Ivanov-Tužarov foglalkozott a vetlugai nyelvjárással. Gruzov szerint (Fonetika dialektov marijskogo jazyka v istoričeskom osveščeni Joskar-Ola, 1965) a jaranszki (Beke JO) és a vetlugai (V) közös nyelvjárás csoportba, az ÉNy-iba tartozik. Ivanov a jaranszki, saranszki, tónsajevói cseremiszek nyelvét Gruzovhoz hasonlóan északnyugati nyelvjárásnak nevezi. A vetlugai nyelvjárás a tónsajevói cseremiszek nyelvének tekintik. Ivanov szerint 1489-ben, amikor a cseremiszi föld az orosz kezére került a tónsajevói terület még lakatlan volt. A cseremiszek tehát ezután népesítették be, katonaság, adók stb. elöl menekülve. Nyelvüket, néprajzi sajátosságukat illetően (női fejrevaló: *soroka*) feltűnő hasonlóságot mutatnak a jaranszki cseremiszekkel, noha semmiféle kapcsolatuk nincs velük.

Berezki a mari nyelvjárások felosztásáról írt tanulmányában (CIFU 474–477) a nyugati cseremiszi nyelvjárások önálló tagjaként említi a vetlugait a hegyi-erdei, lipsai és jaranszki (JO) között. Megjegyzik, hogy a vetlugai nyelvjárás nagyon közel áll a jaranszki nyelvjáráshoz, és sok közös vonást mutat a hegyi-erdei nyelvjárással is, de a rendelkezésre álló anyag alapján nem dönthető el, hogy helyese-e ÉNy-i nyelvjárásról beszélni. Berezki a nyelvjárás sajátosságok alapján (mindkét többes jel megtalálható: *-la*; *-šämeč*, *-šäc*) valószínűnek tartja, hogy a vetlugai nyelvjárás keveredés eredménye: egy délről jövő népcsoport, mely a hegyi-erdei nyelvjáráshoz közeli nyelvet beszélt rátelepedett a korábban itt élő cseremiszekre (a vándorlást a vetlugai nyelvjárás, -szájhagyománya máig őrzi). A korábban ezen a területen élő cseremiszek nyelve ugyanaz volt, mint a jelenleg tőle keletre lakóké, tehát azok a nyelvjárások, ahol a női fejrevaló a *soroka*.

Ivanov és Berezki feltevése közötti ellentmondás a vetlugai nyelvjárás alaposabb megismerésével dönthető el. Szerencsémre alkalmam nyílt Beke Ödön jelenleg még kéziratban levő cseremiszi nyelvjárás szótárát használni. A benne talált több ezer szó és több száz mondat alkalmas arra, hogy biztosan

kijelöljük a vetlugai nyelvjárás helyét a cseremisiz nyelv többi nyelvjárásai között. A szótárban talált anyagot ugyanattól az *Arbu* faluból származó Ilja Nyikitintől gyűjtötte Beke, aki a Mari szövegek I. kötetében közölt 3 találos kérdést és 14 babonás magyarázatot adta.

Dolgozatomban nem törekszem a vetlugai nyelvjárás teljes leírására. Arra keresem a választ, hogy nyelvi szempontból a vetlugai nyelvjárás önálló nyelvjárásnak tekinthető-e vagy a Beke által JO-val jelölt nyelvjárással együtt közös csoportot alkot (ÉNy-i)-e; másrészt a vetlugai nyelvjárás milyen egyezéseket és milyen különbségeket mutat a kozmodemjanszki (K) és a kokšaga ošlai (Beke JT, CK) nyelvjárással (ez utóbbinál a női fejre való dísz a *soroka*) és milyen mezei sajátosságok jellemzik.

Az összehasonlítást elsősorban hang- és alaktani szempontból végeztem el, mivel a szótár szó és mondattani szempontból nem ad lehetőséget a részletes összehasonlításra.

I. Hangsúly

A vetlugai nyelvjárás alapvető hangsúlyozási szabálya, hogy a hangsúly az utolsó előtti szótagra kerül. A hangsúlyozás tehát nyugati vonásokat mutat a vetlugai nyelvjárásban, hasonló hangsúlyozási szabályok találhatók a JO JT K nyelvjárásban is. A mezei nyelvjárásokban ezzel szemben a hangsúly az utolsó teljes szótagra kerül.

II. A hangállomány szempontjából inkább nyugatias vonásokat mutat a vetlugai nyelvjárás

A) Magánhangzók:

1. A leglényegesebb különbség a cseremisiz nyelv nyelvjárásai közt a redukált magánhangzók számában és milyenségében van. Eszerint a V és JO nyelvjárásban *a, â, ü, ű* redukált hangok találhatóak. E négy hang együtt sem a hegyi, sem a mezei nyelvjárásokban általában nincs meg, leszámítva a (mezei) menzelei nyelvjárást. A JT nyelvjárásban *a, ü, ű* redukált hangok találhatóak, a K nyelvjárásban *a, â*, a központi nyelvjárásban általában csak *a*.

2. A vetlugai nyelvjárás fontosabb magánhangzó-változásai elsősorban hegyi jellegzetességeket mutatnak.

A finnugor első szótagi **a* és **o* leggyakoribb folytatása a vetlugai nyelvjárásban *a* (hasonlóan a K és JO nyelvjárásokhoz), míg ezeknek a mezei nyelvjárásokban mindkét esetben *o* folytatása van.

V *dal* 'láb' ~ K JO *jal* ~ JT *dol* ~ U *jol*

V *pa·ndâ* 'bot, szár' ~ K JO *pandâ* ~ JT *ponbo* ~ U *pond*

Nyugatias jelenség az is, hogy számos szóban a mezei és keleti nyelvjárások első szótagi *a*-jának a vetlugai nyelvjárásban (a JO K nyelvjárásokhoz hasonlóan) *ä* felel meg.

V JO K *käp* 'test' ~ JT *kap* ~ irod. *kap*

V JO K *kä·nä* '-szor|-szer|-ször' ~ JT *ka·na* ~ irod. *kana*

A FU **i-t* a cseremisiz nyelvjárások nagy része megőrizte, a nyugati nyelvjárásokban *a*, több keleti nyelvjárásban pedig *â* lett belőle:

V JO K *βäc* 'öt' ~ JT *βäc* ~ irod. *βič*

Nyugatias vonás a vetlugai nyelvjárásban az is, hogy amikor a JO JT K V nyelvjárásban *i-t* találunk, a mezeiben *e-t*:

JT JO V K *ir* 'reggel' ~ U *er*

B) A mássalhangzók területén a legnagyobb különbség, hogy a V nyelv-járásban (hasonlóan a JT JO nyelvjárásban is) csak a *c* fonéma ismert. A hegyi nyelvjárásban megtalálható a *c* mellett a *č* is. A mezei irodalmi nyelvben csak a *č* fonéma ismert.

V JO *pac* 'farok' ~ JT *poc* ~ K *poč* ~ irod. *poč*
V JT JO *pecke* 'hordó' ~ K *packä*

A másik jellegzetes különbség, hogy a vetlugai nyelvjárásban, a hegyi-ben és a JT-ben a korábbi **š* depalatalizálódott (hasonlóan z UJ CK CÜ mezei nyelvjárásokban is), míg a JO-ban a többi mezei nyelvjáráshoz hasonlóan a palatalizáció megőrződött.

V K *ä-zä* 'gyermek, kicsi' ~ JO *ä-zä* ~ JT *aza* ~ irod. *izi*

Egy másik jellegzetes mássalhangzó-változás, mely a mezei nyelvjárásokhoz kapcsolja a vetlugait, a szókezdő *j* > *đ*-váltás. A cseremiszi nyelvterület nagy részén az eredeti szókezdő *j* megőrződött, a JT és V nyelvjárásban *đ*-vé változott.

V *đaltaš* 'társ' ~ JT *đoltaš* ~ JO *jaltaš* ~ K *jaldaš*
V *đaldem* 'gombolyít' ~ JO K *jalđem* ~ JT *đoldem*

Ugyanilyen sajátosság a nazális utáni zöngétlen médiák jelentkezése, mely szintén a JT és V nyelvjárásra jellemző, a nyelvterület többi részére nem.

V *panđä* 'bot, szár' ~ JT *ponđo* ~ JO K *panđä*

Szintén mezei sajátosság a PÜ **η* megőrződése a vetlugaiban, ellentétben a hegyi *ŋ*-vel.

M *keŋž* 'nyár' ~ V *keŋž* ~ K *käŋžä*

Ugyanakkor nyugati sajátosság, hogy a vetlugai nyelvjárás a keleti hangátvetéses alakokkal szemben (kivételesen CK Č) több esetben megőrizte az eredeti **ks*-hangcsoportot (a JO nyelvjárásban ez *šk*-vá vált):

JT V *đok^xšar* 'vörös' ~ K *jak^xšar* ~ CK Č *đok^xšar* ~ JO *jaškar* ~ B *jaškar* stb.

Ezenkívül a mezei nyelvjárások *w* hangja helyén a vetlugaiban (hasonlóan a K JO JT nyelvjárásokhoz) gyakran *γ*-t találunk:

V *to-γor* 'ing' K *täγär* P M B *tuβur*

A mássalhangzó fonémák és azok változása arra utal, hogy a vetlugai nyelvjárás két nyelvjárás keveredéséből származik. Sok csak erre és a JT nyelvjárásra jellemző sajátosság (a *đ*-hang megléte, zöngétlen médiák), van egyértelműen hegyi sajátossága is (**kš* hangkapcsolat megőrzése, *š* depalatalizálódása, *w* ~ *γ* változás). Érdekes, hogy a JO nyelvjárás mássalhangzóváltásai milyen nagy mértékben különböznek a vetlugaiktól (*š* depalatalizálódása, a *j* > *đ*-váltás, a zöngétlen médiák jelentkezése, az eredeti **kš* megőrződése).

II. Az alak- és mondattani elemzés nem lehet teljes az egyes grammatikai alakok adatolatlansága miatt.

1. Az alapvető névszóragokban nincs különbség a K JT JO V nyelvjárás között. Az egyetlen — tulajdonképpen fonetikai — különbség, hogy a V és a JO nyelvjárásban a ragok magánhangzóinak illeszkedése teljes:

V *βüdüškü* 'vízbe'; *potolo-küškü* 'mennyezetig';
päzäk^xšäškä 'fészekbe'; *pündäškä* 'fenékre'

A comitativus *-ke/-ye* ragja a V JT JO nyelvjárásban ismert (V *βätəyə* 'feleségestül'), a K nyelvjárásból hiányzik. A K nyelvjárásban — hasonlóan a többi cseremiszi nyelvjáráshoz — a comitativust névutóval fejezik ki (a JO JT V nyelvjárásban is ez a gyakoribb) V *tir dönö* 'szánnal'; *le-βäk^xš tönö* 'takaróval'. E névutó alakja a JT JO nyelvjárásban a V nyelvjáráshoz hasonlóan a *-tön/-dön*, a K és a mezei nyelvjárásokban *ton/δon*.

Az ablativusi *-leč* rag a mezei nyelvjárások némelyikében (KP, KCar.) teljes értékű rag, a K nyelvjárásból hiányzik a JT JO nyelvjárásokban ritka. A vetlugai nyelvjárás itt hegyi sajátosságot mutat, csupán egy példát találtam használatára: V *pöcemšalec kuyu* 'a darázsnál nagyobb' (a hasonlításnál különben a V nyelvjárásban is a JO JT K nyelvjárára jellemző *-yec* ablativusi rag használatos, ellentétben a mezei *-deč* raggal).

A *-kəč/-yəč* ablativusi rag az egész cseremiszi nyelvterületen megtalálható, egyes nyelvjárásokban ma már ablativusragnak tekinthető. A V nyelvjárásban is mindig illeszkedik (ez ellentétben áll Erdődi véleményével (NyK 65 : 164) aki azt írja, hogy a vetlugai nyelvjárásban e rag nem illeszkedik)

V *püra·yəč* 'sörből'; *βütküč* 'vízből';
mäškäyəč 'medvétől'

A plurális jel használata mezei nyelvjárási hasonlóságra utal a vetlugai-ban. A névszók szintaktikus eseteiben a cseremiszi nyelvterület nagy részében használt (kivéve a hegyi cseremiszt) *-šac/-šac* plurális jelet találhatjuk. A JT és JO nyelvjárásban és a mezeiben e többes jel hosszabb formája is megtalálható *-šamäc* (*-šämäc*). A hegyi nyelvjárásban a plurális jel a *-βlä*.

V *lazär-šäts* 'algák; moszatok' *kož-šäcəm* 'lucfenyőket'

A V és JO nyelvjárásban megtalálható még a névszók helyjelölő eseteiben a *-la/-lä* többesjel, mely teljes értékű plurális-jel. E plurális jel a többi cseremiszi nyelvjárásban csak gyűjtőnévképzőként általános *kožla* 'fenyves'.

V *eherläšta* 'patakokban'; *alalaštä* 'városokban'

Az Ivanov-Tuzarov által említett plurális-jelek *-polək*, *-šti* Beke vetlugai anyagában nem fordulnak elő.

2. Birtokos személyragokban nincs lényeges különbség a cseremiszi nyelvnyelvjárásai között. Eltérés csupán a több birtokot kifejező névszók esetében a birtokos személyjel és az esetrag kapcsolódási sorrendjében van. A vetlugai nyelvjárás a hegyi nyelvjárással egyezik, míg a JO és JT nyelvjárás e tekintetben mezei sajátosságokat mutat:

V *uk^xšlä·žäm* 'ágait' azaz Pl + Px + Sx míg a JO JT-ben Px + Pl + Sx

(Egy birtok esetén a birtokos személyrag és az esetrag kapcsolódása megegyezik a JO JT K V nyelvjárásban: Sx + Px a helyjelölő eseteknél, Px + Sx a szintaktikus eseteknél.).

Ezenkívül nyugatias jelenség, hogy az *i*-re végződő szavaknál a Px1Sg-e eleme megmarad.

V *izi-em* 'fiam'; *imni-em* 'lovam'

3. A mellékneveknél csak a fokozásban találunk különbséget. A vetlugai nyelvjárás a középfok képzésében a hegyi nyelvjárásra jellemző formát használja *-γac*, a mezei nyelvjárás *deč* formájával szemben. Ezenkívül az egész nyelvterület megtalálható a *-rak* középfok jellel való fokozás. Néha e kettő keveredhet:

V *βārāksimats kuyu-rak* 'a fecskénél nagyobb'

A felsőfok kifejezése az egész cseremis nyelvterületen igen változatos. A hegyi nyelvjárás kivételével mindenütt használt az *in*, *en* szócska. Emellett azonban K nyelvjárásban a *sek*, *samoj*, a JO V nyelvjárásban a *sek*, *samoj*, *zapsek* szócska segítségével kifejezett fokozás is jellemzi. A mezei nyelvterületen ez nem ismert.

4. Beke kéziratos szótára alapján az igeragozásnál nem dönthető el, hogy a vetlugai nyelvjárás nyugatias vagy keleties vonásokat mutat-e, mivel épp a kritikus esetek — állító mód, tagadó mód P13. nincsen adatolva. Csupán Ivanov-Tužarov könyvére támaszkodva gondolhatunk arra, hogy a vetlugai nyelvjárás igeragozása talán nyugatias jellegű. Erre utal az összetett múlt képzése, ahol a V nyelvjárás egyezést mutat a K JO nyelvjárással (V *kūlen alin* 'meghalt') ellentétben a JT és a mezei nyelvjárások *kolen-ulmaš* alakjaival.

Az I. múlt tagadó igeképzés azonban a V JT nyelvjárásban — ellentétben a K nyelvjárással — mezei sajátságot mutat:

V *kackên amâl* 'nem ettem': K *lättelam* 'nem láttam'

(Az I. múlt képzése a hegyiben másodlagos, csuvas nyelvi tükörfordítás *kalamas-tâp* 'nem mondtam' ige + fosztóképző + Vx).

Az igemód használatában Beke anyaga alapján nem találtam példákat azokra a különbségekre, melyet Ivanov-Tužarov közül az ÉNy-i nyelvjárásról: A felszólító mód P12. személyében a K nyelvjárásból ismert *-ta* személyrag lenne használatos a mezei *-sa*, *-za* helyett; az enyhébb felszólítás kifejezésére az *-aj*, *-ok*, *-kə*, *-kən*, *-doko*, *-ak* nyomósító elemeket is használják az ÉNy-i nyelvjárásban.

A feltételes mód kifejezése pedig Ivanov-Tužarov szerint az ÉNy-i nyelvjárásban a *wuj* segédszóval történik, ellentétben a hegyi *-γecə* módjellel. Erre sem találtam példát a szótárban.

5. A feltételes mondat kötőszava a vetlugai nyelvjárásban az illeszkedő *tək|tāk* kötőszó: *päret tək* 'ha vered', *maškà|t| tāk* 'ha megmosod'. A mezei nyelvterület egy részén is ezt használják és a JO JT nyelvjárásban is. A hegyi nyelvjárás eltér ettől a *kəñ*, *kəñə* kötőszavával.

Beke kéziratos szótára alapján ezeket a hangtani és alaktani egyezéseket és különbözőségeket lehetett megállapítani. A kéziratban levő vetlugai nyelvjárás szavai nem mutatnak jellegzetes, az átlagnál nagyobb százaléku orosz jövevényszavakat (ez összefügghet az anyag milyenségével és gyűjtési régebbi voltával). Mondattani szempontból lényeges különbséget nem találtam a vetlugai anyagnak.

A nyelvjárások közti főbb alaktani különbségek

	V	JO	K	JT	Irod.	Sajátosság
Comitativus	<i>-ke/,-ye</i>	<i>-ke/,-ye</i>	—	<i>-ke/,-ye</i>	<i>-ke/,-ye</i>	mezei
	<i>tönö/ dönö</i>	<i>tönö/ dönö</i>	<i>ton/ don</i>	<i>tön/ dön</i>	<i>ton/ don</i>	ÉNy-i
Ablativus	— <i>-γac/γac</i>	<i>-lec</i> <i>-γac</i>	— <i>-γac</i>	<i>-lec</i> <i>-γac/,-γac</i>	KCar., KP <i>-leč</i> —	hegyi(?)
P Többes jel	<i>-šac</i>	<i>-šac</i>	<i>-β²lä</i>	<i>-šamac</i>	<i>-šamac</i> <i>la</i>	mezei
	<i>-la/,-lä</i>	<i>-la/,-lä</i>	—	—	—	ÉNy-i
	—	<i>-polák</i> <i>-št</i>	—	—	—	—
Esetrag + Pxjel kapcsol.	Nom/Dat <i>Px + Sx</i>	<i>Px + Sx</i>	<i>Px + Sx</i>	<i>Px + Sx</i>	<i>Px + Sx</i>	—
	Iness/Illat <i>Sx + Px</i>	<i>Sx + Px</i>	<i>Sx + Px</i>	<i>Sx + Px</i>	<i>Sx + Px</i>	—
Birt. + esetrag kapcsol.	<i>Pl + Px</i>	<i>Px + Pl</i>	<i>Pl + Px</i>	<i>Px + Pl</i>	<i>Px + Pl</i>	hegyi
Birt. + Pljel + esetrag kapcsol.	<i>Pl + Px + Sx</i>	<i>Px + Pl + Sx</i>	<i>Pl + Px + Sx</i>	<i>Px + Pl + Sx</i>	<i>Px + Pl + Sx</i>	hegyi
Melléknév fokozás	Középfok <i>-rak</i> <i>-γac</i>	<i>-rak</i> <i>-γac</i>	<i>-rak</i> <i>-γac</i>	<i>-rak</i> <i>-γac</i>	<i>-rak</i> <i>-deč</i>	— hegyi
	Felsőfok <i>in</i> ?	<i>in</i> <i>-sek, samaj</i> <i>zapsek</i>	<i>in</i> <i>sek, samaj</i> <i>pisok</i>	<i>in</i>	<i>in</i>	—

Igeragozás összetett múlt	Főige + <i>alen</i>	<i>alen</i>	<i>alen</i>	<i>ulmaš</i>	<i>ulmaš</i>	hegyi
I. múlt tagadó	összetett	összetett	- <i>ta</i> fosztókép- zövel	összetett	összetett	mezei
Felszólító mód	(?) <i>-aj, -ok</i> <i>-ka, -ken</i> <i>-dako</i> <i>-at</i> (?)	<i>-aj, -ok</i> <i>-ka, ken</i> <i>-doko</i> <i>-at</i>	<i>-ja, -aj</i> <i>-ok</i> <i>-ma, -dal</i>		<i>-ja, -jan</i> <i>-at</i>	hegyi
Feltételes mód	(?) <i>wuj</i> <i>v_x + šle</i>	<i>wuj</i> <i>v_x + šle</i>	<i>-yaca</i> <i>v_x + šle</i>	— <i>v_x + šle</i>	— <i>v_x + šle</i>	Ny-i —
Feltételes mondat kötőszava	<i>tak tāk</i>	<i>tak tāk</i>	<i>kañ kaña</i>	<i>tak</i>	<i>kañ kaña</i> <i>tak tāk</i>	mezei

Összefoglalás:

Beke kéziratos szótárában közölt vetlugai anyag elemzése során arra a következtetésre juthatunk, hogy jogos egy ÉNy-i nyelvjárás csoportot feltennünk. A V nyelvjárási anyag igen sok egyezést és hasonlóságot mutat a JO nyelvjárással. A Beke által jaranszkinak említett JT nyelvjárással már kevesebb egyezést találhatunk. A V és JO nyelvjárás csoport azonban főleg hangtani tekintetben nem egységes, viszonylag sok a különbség e két nyelvjárás csoport között (igaz, hogy az „alapvető” hangtani kriteriumok egyeznek). Az ÉNy-i nyelvjárás mezei és hegyi sajátosságokkal is rendelkezik — s főleg a hangtani egyezések tekintetben a hegyi jelleg dominál. (Érdekes, hogy a mezei nyelvjárások közül a KCar, CK nyelvjárással milyen sok egyezést mutat.) A hegyi és mezei alapvető egyezések alapján joggal tételezhetjük fel mi is Bereczkivel együtt, hogy a vetlugai nyelvjárás egy mezei és egy hegyi nyelvjárás keveredéséből alakult ki.

A nyelvjárások közti főbb hangtani különbségek

PFU	V	JO	K	JT	Irod.	Sajátosság
*o	a	a	a	o	o	hegyi
*a	a	a	a	o	o	hegyi
*ä	ä	ä	ä	a	a	hegyi
*i	e	e	e	ä	i	hegyi
*i	i	i	i	i	e	hegyi
*ç, *č	c	c	č		č	hegyi(?)
*η	η	η	ηg	η	η	mezei
*š	z	ž	z	z	z, ž	hegyi
*j-	ǰ	j	j	ǰ	j	—
*-nt-	nd	nd	nd	nd	nd	—
*w	γ	γ	γ	γ	w	hegyi
*kš-	k ^x š	šk	kš	kš	kš, šk	hegyi

Der Vetluga-Dialekt des Tscheremissischen

von ÉVA FANCSALY

Auf Grund des handschriftlichen Wörterbuchmaterials von Ödön Beke wird versucht, die Stellung des Vetluga-Dialektes zu den übrigen tscheremissischen Dialekten zu bestimmen. Der Vetluga-Dialekt ist keine Übergangsmundart zwischen den Dialekten Jaransk und Kosmodemjansk, wie von Erdödi behauptet wurde (NyK 65: 146–156), sondern er zeigt Ähnlichkeiten mit dem JO-Dialekt. Daher kann mit Berechtigung von einer Nord-West-Dialektgruppe (JO V) gesprochen werden. Der Nord-West-Dialekt zeigt Eigentümlichkeiten sowohl des Wiesen-Tscheremissischen als auch des Berg-Tscheremissischen (die Phonologie ist eher dem Berg-Tscheremissischen vergleichbar, die Morphologie dem Wiesen-Tscheremissischen). Die den Nord-West-Dialekt sprechende Bevölkerung kam also durch Bevölkerungsvermischung zustande (wie schon von Bereczki behauptet).